

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури

Кафедральний каталог
вибіркових навчальних дисциплін
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Філологія (Українська мова та література)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на 2025/2026 навчальний рік

Затверджено на засіданні Вченої ради
філологічного факультету 14.02.2025 р., пр. №6

2 курс

Назва дисципліни	Організація референтської діяльності
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Історія зарубіжної літератури Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: 1. Беспянська Г.В. Діловодство : навч. посіб. для дистанційного навчання: У 2 ч. За науковою редакцією В.Г. Бездрабко. Київ: Університет "Україна", 2005. Ч.2. 418 с. 2. Варенко В. М. Горбунова О. В.. Референтна справа [Електронний ресурс] : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2016. 196 с. URL: http://culonline.com.ua/Books/Referentna%20sprava%20Varenko.pdf 3. Діденко А.Н. Сучасне діловодство : Навч. посібник. 2-ге вид., перероб., доп. Київ: Либідь, 2000. 384 с. 4. Про інформацію: Закон України [із змінами] від 02.10.1992. № 2658-ХІІ Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. С. 650. 5. Сокур Я. Державна політика України у сфері діловодства на етапі її формування. Вісн. Кн. палати. 2011. № 6. Інтернет-ресурси 1. http://www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України. 2. http://www.rada.kiev.ua – Законодавство України. 3. http://www.library.snu.edu.ua – Наукова бібліотека.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації;
- здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.
- здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;
- вміння писати літературні, публіцистичні тексти;
- вміння створювати медіатексти;
- вміння користуватися різними техніками художнього письма й інструментами сторітелінгу;

- вміння редагувати різні типи текстів;

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1: Вступ. Сутність референтської/ секретарської діяльності.
- Тема 2: Правові основи діяльності секретаря-референта. Посадові обов'язки секретаря-референта.
- Тема 3: Спічрайтерська діяльність у роботі секретаря-референта.
- Тема 4: Принципи роботи референтів з соцмережами.
- Тема 5: Робота секретаря-референта з організації нарад та інших управлінських заходів з великою кількістю учасників.
- Тема 6: Робота секретаря-референта з організації ділових зустрічей та переговорів. Візитні картки в роботі секретаря-референта.
- Тема 7: Професійні вимоги, знання, вміння, особистісні якості референта.
- Тема 8: Етика взаємовідносин секретаря-референта з керівником та співробітниками.

Назва дисципліни	Українська міфологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Український і світовий фольклор
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	<p>Монографії:</p> <p>1.Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Монографія. Ужгород: Рік-У, 2021. 512 с.</p> <p>2.Тиховська О. Замовляння та магичні ритуали як специфічні способи вираження лінгвального та екстралінгвального аспектів комунікації / Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: <i>монографія</i>. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 281-323.</p> <p>Методичні посібники:</p> <p>1. Методичний посібник з курсу «Етнопсихологічні аспекти міфології». Ужгород: Вид-во «ПП Данило С.І.», 2011. 52 с.</p> <p>2. Навчально-методичний посібник «Етнопсихологічні аспекти міфології» (матеріали лекцій). Ужгород: Рік-У, 2020. 82 с.</p> <p>Презентації, наукові публікації</p>
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- виявляти в українських міфах архетипні образи та сюжети, бачити їх зв'язок з процесом становлення особистості та людства;
- різновиди міфологічних образів, їх семантику та роль у відображенні української ментальності та психології окремої людини;
- трактування календарної обрядовості крізь призму теорій К.-Г. Юнга, Дж. Фрезера, Е. Нойманна та М. Еліаде;
- що таке архетип Тіні, як він об'єктивується в українській міфології в образах дводушників;
- етнопсихологічну специфіку магичних ритуалів, які супроводжували календарні та родинні свята;
- сюжети космогонічних міфів, збережені в казках, колядках та легендах.

вміти:

- аналізувати образи, мотиви, сюжетні ходи фольклорних творів крізь призму міфології;
- досліджувати семантику демонологічних та анімістичних образів у легендах, бувальщинах, казках;
- аналізувати міфологічне підґрунтя календарних обрядів українців;
- виявляти особливості народних уявлень про душу, безсмертя, жертвоприношення;

- з'ясовувати співвідношення язичницького та християнського світоглядів в окремих фольклорних текстах;
- виявляти в міфологічних текстах функціонування екзистенціалів смерті, безсмертя, жертвовності;
- виявляти філософське, психологічне та морально-етичне підґрунтя міфологічних текстів.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Календарні, космогонічні та теогонічні міфи.
- Тема 2. Відображення уявлень про душу та дводушників в українських легендах, бувальщинах та повір'ях. Народні уявлення про самогубців.
- Тема 3. Легенди та казки про відьом та упирів.
- Тема 4. Бувальщини та легенди про перевертенив, чорнокнижників, гонимарників, зміїв.
- Тема 5. Образи демонів у міфах, легендах та казках. Чорт, домовик, демон-помічник на полюванні. Одухотворена рушниця.
- Тема 6. Легенди про лісовиків, лісових чортів, водяників. Тема 7. Русалка, мавка, повітруля в українських легендах та казках. Специфіка образів.
- Тема 8. Українські казки та легенди про Долю та Недолю. Специфіка теми фаталізму.
- Тема 9. Українські казки, легенди та повір'я про Смерть та персоніфіковані образи хвороб.
- Тема 10. Образи язичницьких богів у колядках, легендах та казках. Їх психологічне підґрунтя.
- Тема 11. Відображення народних уявлень українців про містичні здібності людини в замовляннях та ритуалах, що їх супроводжують.
- Тема 12. Міфологічне підґрунтя різдвяної обрядовості. Образи-символи (карачун, дідух, вогонь, солома, зірка, ланцюг).
- Тема 13. Міфологічне підґрунтя великодньої обрядовості. Образи-символи (паска, писанка, вогонь).
- Тема 14. Міфологічне підґрунтя купальських ритуалів. Символіка рослин.

Назва дисципліни	Художня література для дітей
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	Український і світовий фольклор, Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Методичні посібники: 1. Навчально-методичний посібник «Сучасна українська література для дітей (Курс лекцій)». Ужгород, 2023. 120 с. 2. Навчально-методичний посібник: Основні питання курсу «Українська художня література для дітей». Ужгород, 2023. 33 с. Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- специфічні ознаки дитячої літератури;
- систему жанрів літературних творів для дітей, особливості їх поетики;
- провідні тенденції в сучасній українській дитячій літературі;
- роль і місце художньої літератури для дітей в загальнокультурному процесі;
- специфіку жанру літературної казки у творчості українських письменників;
- жанрово-стильові особливості пригодницького детективу для дітей;
- тематику української фантастики для дітей.
- осмислювати різні жанри художньої літератури для дітей (пригодницькі твори, фантастичні, фентезі, детективи...)
- володіти вмінням аналізувати, порівнювати, робити висновки, дискутувати.

вміти:

- аналізувати художні твори для дітей;
- виокремлювати особливості поетики художніх творів для дітей;
- визначати жанрово-стильові особливості художніх творів для дітей;
- характеризувати творчість українських письменників, що пишуть для дітей;
- аналізувати проблематику, сюжет, композицію, систему образів художніх творів для дітей;
- визначати ідейну спрямованість художніх творів для дітей;
- характеризувати героя твору, аргументовано оцінюючи його вчинки, мотиви та наслідки дій;
- виявляти позицію автора у творі, простежувати дидактизм.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Специфіка художньої літератури для дітей.
- Тема 2. Літературні казки письменників XIX століття (О.Соміва, І.Манжури, Л.Боровиковського, Є. Гребінки).

- Тема 3. Літературні казки Івана Франка, Олександра Олеся, Василя Симоненка. Сюжети, образи героїв, характер конфлікту у творах.
- Тема 4. Літературні казки Олеся Бердника (зб. «Серце матіоли»), сюжети, характер конфлікту, мотив метаморфози у творах.
- Тема 5. Психологія дитини, художня модель вигаданого світу, мотив складних випробувань у літературних казках Валерія Шевчука (зб. «Панна квітів»)
- Тема 6. Проблематика, сюжет, образи-характери та дидактизм фентезійних повістей Дари Корній «Петрусь-химородник» та «Як Петрусь Коляду рятував». Зв'язок з українською міфологією.
- Тема 7. Пригодницько-фантастичні романи Дари Корній «Пригоди Змія Багатоголового. Діти Сонцівни й молодильні яблука», «Пригоди Змія Багатоголового. Білі перлини для Білої Королеви», їх виховний потенціал та алегоричність.
- Тема 8. Творчість Сашка Дерманського. Художня модель фантастичного світу у повісті «Король буків, або Таємниця Смарагдової Книги». Тема дружби, боротьби добра і зла у творі.
- Тема 9. Художнє переосмислення міфологічних образів у повісті Сашка Дерманського «Танок чугайстра», майстерність у відображенні психології дітей, дидактизм твору.
- Тема 10. Тема дорослішання дитини, боротьба зі злом, проблема вибору, образ «іншого» світу та художня інтерпретація мотиву гріхопадіння у повісті Сашка Дерманського «Царство Яблукарство».
- Тема 11. Повість Юрія Винничука «Місце для дракона»: художнє переосмислення казкових образів.
- Тема 12. Жанр детективу в українській літературі: твори Ірен Роздобудько та Ірини Жиленко, Всеволода Нестайка та Андрія Кокотюхи.
- Тема 13. Пригодницька література. Творчість Всеволода Нестайка, Галини Малик, Олександра Гавроша, Лесі Вороніної.
- Тема 14. Українське фентезі для підлітків та дітей старшого шкільного віку. Романи Дари Корній «Гонимарник» та «Крила кольору хмар», характер конфлікту у творах, тема кохання, боротьби добра і зла. Специфіка образів-символів.
- Тема 15. Жанр наукової фантастики в українській літературі. Творчість Василя Бережного. Сюжет, проблематика, специфіка фантастичних мотивів та образів у повістях «Археоскрипт», «Лабіринт», «Сакура» та в оповіданні «Повітряна лінза».
- Тема 16. Жанр антиутопії, художня модель майбутнього у романі Марини та Сергія Дяченків «Лана».

Назва дисципліни	Сучасна українська література для дітей
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	Український та світовий фольклор Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Методичні посібники: 1. Навчально-методичний посібник «Сучасна українська література для дітей (Курс лекцій)». Ужгород, 2023. 120 с. 2. Навчально-методичний посібник: Основні питання курсу «Українська художня література для дітей». Ужгород, 2023. 33 с . Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- специфічні ознаки дитячої літератури;
- систему жанрів літературних творів для дітей, особливості їх поетики;
- провідні тенденції в сучасній українській дитячій літературі;
- роль і місце художньої літератури для дітей в загальнокультурному процесі;
- специфіку жанру літературної казки у творчості українських письменників;
- жанрово-стильові особливості пригодницького детективу для дітей;
- тематику української фантастики та фентезі для дітей

вміти:

- аналізувати художні твори для дітей;
- виокремлювати особливості поетики художніх творів для дітей;
- визначати жанрово-стильові особливості художніх творів для дітей;
- характеризувати творчість українських письменників, що пишуть для дітей;
- аналізувати проблематику, сюжет, композицію, систему образів художніх творів для дітей;
- визначати ідейну спрямованість художніх творів для дітей;
- характеризувати героя твору, аргументовано оцінюючи його вчинки, мотиви та наслідки дій;
- виявляти позицію автора у творі, простежувати дидактизм.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Специфіка художньої літератури для дітей.
- Тема 2 Літературні казки Олесея Бердника (зб. «Серце матіоли»), сюжети, характер конфлікту, мотив метаморфози у творах.
- Тема 3. Психологія дитини, художня модель вигаданого світу, мотив складних випробувань у літературних казках Валерія Шевчука (зб. «Панна квітів»)

- Тема 4. Проблематика, сюжет, образи-характери та дидактизм фентезійних повістей Дари Корній «Петрусь-химородник», «Як Петрусь Коляду рятував». Зв'язок з українською міфологією.
- Тема 5. Художнє переосмислення пантеону проукраїнських богів та міфів у тетралогії Дари Корній «Зворотні боки світів», психологія підлітка, мотив дорослішання, додання перешкод, тема боротьби добра і зла. Дидактизм твору.
- Тема 6. Українське фентезі для підлітків та дітей старшого шкільного віку. Романи Дари Корній «Гонимарник» та «Крила кольору хмар», характер конфлікту у творах, тема кохання, боротьби добра і зла. Специфіка образів-символів.
- Тема 7. Творчість Сашка Дерманського. Художня модель фантастичного світу у повісті «Король буків, або Таємниця Смарагдової Книги». Тема дружби, боротьби добра і зла у творі.
- Тема 8. Художнє переосмислення міфологічних образів у повісті Сашка Дерманського «Танок чугайстра», майстерність у відображенні психології дітей, дидактизм твору.
- Тема 9. Тема дорослішання дитини, боротьба зі злом, проблема вибору, образ «іншого» світу та художня інтерпретація мотиву гріхопадіння у повісті Сашка Дерманського «Царство Яблукарство».
- Тема 10. Вивчення у школі фентезійної повісті Мії Марченко «Місто тіней». Художнє переосмислення казкових образів.
- Тема 11. Жанр детективу в українській літературі: твори Ірен Роздобудько, Ірини Жиленко та Андрія Кокотюхи.
- Тема 12. Пригодницька література. Творчість Всеволода Нестайка, Галини Малик, Олександра Гавроша, Лесі Вороніної.
- Тема 13. Жанр наукової фантастики в українській літературі. Творчість Василя Бережного. Сюжет, проблематика, специфіка фантастичних мотивів та образів у повістях «Археоскрипт», «Лабіринт», «Сакура» та в оповіданні «Повітряна лінза».
- Тема 14. Жанр антиутопії, художня модель майбутнього у романі Марини та Сергія Дяченків «Лана».
- Тема 15. Тема кохання та руйнування стереотипів у романі «Ритуал» Марини та Сергія Дяченків.
- Тема 16. Фентезійні романи циклу «Часодії» та «Чароділ» Наталії Щерби. Мотив психологічної ініціації підлітка.

Назва дисципліни	Теорія і практика літературознавчого дослідження
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	Другий
Семестр	Осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Аналіз художнього твору Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ, 2006. 304 с. Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. навч. посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2010. Пахаренко В. Українська поезика. Черкаси, 2009. Ференц Н. Основи літературознавства. Ужгород, 2011. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності;
- здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.
- здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- здатність здійснювати філологічний аналіз літературних текстів на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника;
- знання основних прийомів написання наукових текстів;
- знання видів та загальних принципів творчості, особливостей творчого процесу письменника;
- знання принципів аналізу художнього твору у єдності змістових і формальних чинників;
- знання методів дослідження поезики прозового тексту;
- вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі літературознавства, залучаючи до аналізу творчість знакових митців в історії розвитку українського та світового письменства.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Літературознавство як наука.

- Тема 2. Специфіка науково-дослідницької роботи Принципи академічної доброчесності.
- Тема 3. Методи літературознавчого аналізу художніх творів.
- Тема 4. Аналіз художнього твору в родо-жанровому аспекті.
- Тема 5. Аналіз художніх творів у стильовому аспекті.
- Тема 6. Етапи науково-дослідницької роботи.
- Тема 7. Види наукових текстів (тези, стаття, монографія).
- Тема 8. Виступ і доповідь на науковій конференції.
- Тема 9. Курсова робота з українського літературного процесу та специфіка її написання.

Назва дисципліни	Українська культура: основні напрями розвитку мистецтва
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	2
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей Закарпаття», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- *Уміє оперувати* базовими категоріями та поняттями спеціальності.
- *Уміє* працювати з інформацією з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її впорядковувати, класифікувати, систематизувати.
- *Уміє* використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Поняття «культура». Культура в філософії і житті людини.
- Тема 2. Розвиток української архітектури. Дерев’яне зодчество Закарпаття – лемківська, бойківська, гуцульська церкви.
- Тема 3. Особливості розвитку скульптурного мистецтва в Україні.
- Тема 4. Український живопис: епохи, стилі, теми, жанри, колористика. Закарпатська школа живопису.
- Тема 5. Гравюра й естамп. Творчість Тараса Шевченка. Естамп і сучасне оформлення книжок.
- Тема 6. Театральне мистецтво України. Становлення професійного театру на Закарпатті.
- Тема 7. Українська музика: епохи, стилі, постаті.
- Тема 8. Розвиток українського кінематографу.
- Тема 9. Українська література в контексті загальнонаціонального культурного простору.

3 курс

Назва дисципліни	Українська література західного порубіжжя
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	1.Ігнатович О. Світ села в оповіданні Корнелія Регуша "Ложечка". Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. Ужгород, 2019. № 1 (41). С.129-133. 2.Ігнатович О. Особливості сюжетотворення повісті "Площа" Сергія Степи. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. Ужгород, 2019. 2 (42). С.149-155. 3.Ігнатович О. Роман Сергія Степи "Дерево Дірака": поетика заголовка. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія, Ужгород, 2021. № 1 (45). С.535-541. 4.Ігнатович О. Гіркий присмак...: передмова. Яцканин І. Гіркий присмак пищавки: оповідання. Ужгород, 2021. С.5-10. 5.Ігнатович О. Preambulus: передмова. Степа С. Gen: роман. Ужгород, 2021. С.5-8. Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- *Уміє* оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.
- *Уміє* ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- *Знає й розуміє* систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності
- *Застосовує* різні види аналізу й інтерпретує твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- *Здійснює* лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Українське літературне життя Словаччини ХХ століття та розвиток красного письменства на сучасному етапі.

- Тема 2. Художня своєрідність малої прози Івана Яцканина.
- Тема 3. Філософські мотиви малої прози Єви Бісс.
- Тема 3. Поетика малої прози Василя Даця.
- Тема 4. Поетичний світ Степана Гостиняка.
- Тема 5. Жанр мініатюри у творчості Мілана Бобака.
- Тема 6. Український літературний простір Угорщини. Прозова творчість Сергія Степи.
- Тема 7. Образна система лірики Валентини Зінченко.
- Тема 8. Розвиток української літератури Румунії на сучасному етапі: художні особливості української новелістики Румунії.
- Тема 9. Художній світ малої прози Корнелія Регуша.
- Тема 10. Концепт іронії долі у прозі Корнелія Ірода.
- Тема 11. Творчість Івана Ковача: поезія і проза.
- Тема 12. Михайло Гафія Трайста: літературний портрет.
- Тема 13. Сучасний стан української літератури в Польщі (Іван Златокудря, Юрій Гаврилук, щорічник “Український літературний провулок”).
- Тема 14. Поетичний світ Тадея Карабовича.
- Тема 15. Ліричне слово Мілі Лучак.
- Тема 16. Стан і розвиток перекладацької справи на землях західного порубіжжя.

Назва дисципліни	Український літературний процес Закарпаття ХХ ст.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	Осінній/весняний
Передумови для вивчення дисципліни	Український літературний процес Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	1. Мишанич О. Оновлення літератури (Про літературний рух на Закарпатті 20-30-х рр. ХХ ст.) На переломі. Літературно-критичні статті й дослідження. Київ: Основи, 2002. С. 237–256.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** суспільно-політичні передумови становлення й розвитку нової української літератури на Закарпатті ХХ ст.; основні тенденції розвитку українського літературного процесу Закарпаття ХХ ст.; жанрово-стильове різноманіття крайової літератури аналізованого періоду; риси творчої манери ключових письменників періоду, їх життєвий шлях і знакові творчі здобутки; особливості проблематики художніх творів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:** аналізувати творчість письменників, що вивчаються в руслі програми дисципліни; виявляти тенденції розвитку нової української літератури; розрізняти особливості стилів даного періоду, а також його родо-жанрової системи; працювати з науково-критичними джерелами з теми; оцінити здобутки українських письменників вказаного періоду.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ. Загальний огляд українського літературного процесу на Закарпатті 20–30-х рр. ХХ ст.

Тема 2. Розвиток української поезії на Закарпатті 20–30-х рр.

Тема 3. Лірика В. Гренджі-Донського міжвоєнного періоду.

Тема 4. Становлення нової української прози на Закарпатті у 20–40-х рр.

Тема 5. Становлення й розвиток крайового театру та української драматургії на Закарпатті 20–30-х рр. ХХ ст.

Тема 6. Розвиток літературного процесу на Закарпатті 40-х рр. та II пол. ХХ ст.

Тема 7. Розвиток української поезії на Закарпатті 40–50-х рр.

Тема 8. Розвиток української прози на Закарпатті 40–60-х рр.

Тема 9. Українська поезія на Закарпатті 60–90-х рр.

Тема 10. Українська проза на Закарпатті 70–90-х рр.

Назва дисципліни	Казка і психоаналіз
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Український і світовий фольклор Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Монографії: 1. Тиховська О. Українська народна чарівна казка: психоаналітичний аспект. Монографія. Видання друге, доповнене. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2023. 416 с. 2. Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Монографія. Ужгород: Рік-У, 2021. 512 с. Методичний посібник: 3. Тиховська О. Методичний посібник з курсу «Психоаналітичні засади фольклору». Ужгород: Вид-во «ПП Данило С.І.», 2011. 35 с. Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- що таке архетипи колективного несвідомого і як вони об'єктивуються в казках і міфах,
- специфіку метафоричної ініціації героїв у казках,
- поняття буквалізації метафори,
- зв'язок казок зі сновидіннями,
- що таке казкотерапія, індивідуація, психологічна ініціація,
- вплив казок на розвиток дитини, її становлення як особистості.

вміти:

- застосовувати психоаналітичний метод дослідження до фольклорних творів (міфів та чарівних казок),
- виявляти особливості об'єктивації архетипів Самості, Тіні, Аніми/Анімуса, архетипу матері в чарівних казках,
- аналізувати психологічне підґрунтя мотиву складних випробувань у казках, його зв'язок з ритуалом ініціації (чоловічої чи жіночої).

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Теорії вчених-юнгіанців про зв'язок фольклорних творів з психоаналізом. Об'єктивація архетипів у чарівних казках та міфах.

Тема 2. Метафоричне переосмислення інцесту в «жіночих» чарівних казках («Осляча шкіра», «Царівна-вошлівка», «Безручка»), теорія А. Дандеса.

Тема 3. О. Ранк та Г. Закс про зв'язок міфів і казок зі сферою несвідомого.

Психоаналітичне підґрунтя міфу про Едіпа (пр. "Психоаналітичне дослідження міфів і казок").

Тема 4. Архетип Самості, його об'єктивація в чарівних казках («Дідо-всевідо», «Казка про вугляра», «Цар дикого лісу», «Молочливий колодязь»).

Тема 5. Метафоричне відображення сценарію життя жінки, тема кохання в казках "Русалонька" та «Жінка-скелет».

Тема 6. Психоаналітичне підґрунтя казки «Гидке каченя» (метафоричний сценарій подолання комплексу неповноцінності).

Тема 7. Психоаналітична інтерпретація мотиву страждання, смерті, переродження в чарівних казках («Мандрівничок», «Прядки», «Красний Іванко і заляте місто»).

Тема 8. Об'єктивація негативного Анімуса в образі чоловіка-тирана в «жіночих» чарівних казках («Синьобородий пан», «Були в чоловіка три доньки», «Мельникова дочка», «Птиця Фіца») та метафоричний сценарій його подолання героїнею. Тип амазонки. (психоаналітична інтерпретація казок за книгами К.-П. Естес «Жінки, що біжать з вовками» та Д. Калшеда «Внутрішній світ травми»).

Тема 9. Психоаналітична інтерпретація казки «Попелюшка» та її варіантів (казки про пасербицю та мачуху-відьму). Дорослішання дівчини, психологічна ініціація, роль архетипу матері.

Тема 10. Об'єктивація архетипу Аніма в чарівних казках, мотив здобування героєм нареченої («Цариця Загадкова», «Про Сейпентел Ілонку», «Наречена-русалка»).

Тема 11. Трансформація зооморфного аспекту архетипів Аніма та Анімус у чарівних казках («Жених вуж і наречена жаба», «Дівчина-пташка», «Царівна-гадюка», «Казка про Герумію», «Царівна-гадюка», «Як дівоче кохання врятувало залятого королевича Машкару»).

Назва дисципліни	Українська літературна періодика
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Аналіз художнього твору Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. навч. посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2010. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст.: навч. посіб. у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменко. Київ: Академвидав, 2013–2017. Іванова О. А. Літературно-мистецька періодика в соціально-комунікаційному просторі України початку XXI століття: дис. ... д-ра наук із соц. комунік. : 27.00.01 / Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Одеса, 2010. 462 с Гусейнов Г. Дж. «Склянка Часу», «Четвер», «Молода Україна» та інші забуті. Кілька зауваг до ситуації з вітчизняними літературними журналами. Літературна Україна. 2012. № 13. С. 6–7. Левицька О. С. Літературно-художні часописи в сучасному літературному дискурсі. Поліграфія і видавнича справа. 2011. № 1. С. 33-43. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси Телеграм-канал «Українська літературна критика» https://t.me/litkrytyka
Форма проведення занять	практичні, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності;
- здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.
- здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- знання специфіки розвитку української суспільної преси та літературної періодики;
- вміння орієнтуватися в історії розвитку української літературної періодики;
- вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі літературознавства;
- вміння критично оцінювати медіатексти профільної тематики.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Роль періодики в розвитку суспільства.
- Тема 2. Особливості розвитку української літературної періодики.
- Тема 3. Періодика 90-2000-х: риси, перехід в інтернет-формат, функції.
- Тема 4. Літературна періодика в XXI столітті.
- Тема 5. Алгоритм творення медіатекстів (на матеріалі сучасних літературно-періодичних видань).

Назва дисципліни	Працька поетична школа
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр (осінній/весняний)	Осінній/весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, інтернет-платформи.
Форма проведення занять	лекції/практичні
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності)

Знати: процес, умови, причини виникнення та формування такого явища, як «Працька школа»; біографічні відомості та творчість письменників-репрезентантів Працької школи; жанрово-стильову специфіку літератури митців-пражан, її тенденції в еміграційній літературі наступних років.

Вміти: аналізувати та узагальнювати літературно-естетичні явища; визначати основні закономірності культурного та літературного процесу; аналізувати художні твори письменників-пражан.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем): дисципліна «Працька поетична школа» дає студентам знання про український літературний процес української еміграції, особливості художнього дискурсу митців працької школи, поглиблює знання з основного курсу, удосконалює практичні навички літературознавчого аналізу в шкільному вивченні.

- Історія української еміграції.
- Літературні організації української еміграції 20-40-х років ХХ ст. (працька група, «Танк», «Ми», МУР).
- Працька школа: ідейно-стильові орієнтири, персоналії.
- Життєвий і творчий шлях Є.Маланюка. Є.Маланюк – дослідник української літератури.
- Світоглядні, естетичні засади Є. Маланюка (праці «Малоросійство», «Нариси з історії нашої культури»).
- Україна в ліриці Є.Маланюка.
- Мотив митця і мистецтва в поетичній творчості Є. Маланюка.
- Ю. Дараган як поет Працької школи.
- Жанрово-стильова специфіка, провідні мотиви творчості Ю. Дарагана (зб. «Сагайдак»).
- Ю. Клен (Освальд Бурггардт) як представник української неокласики. Життєві і творчі шляхи поета.
- Поетична творчість Юрія Клена (Освальда Бурггардта) емігрантського періоду.
- Творчість О. Стефановича.
- Поетична творчість Л. Мосендза (зб. «Зодіак», поеми «Вічний корабель», «Канітферштан» «Волинський рік»).
- Життєва і творча доля Олени Теліги.
- Ідейно-естетичні засади творчого стилю О.Теліги в контексті Працької школи.

- Праця Д. Донцова «Поетка вогняних меж».
- Мотиви та ключові образи лірики О. Теліги: громадянські мотиви, мотив ролі жінки в родині та суспільстві, любовні мотиви, лірика вітаїзму.
- Поезія О. Лятуринської, наукова рецепція творчості. Тематика збірок празького періоду («Гусла», «Княжа емаль»).
- Мотиви, ідейно-стильова палітра збірок заокеанського періоду О. Лятуринської (проза, зб. дит. віршів «Бедрик», друга зб. «Княжої емалі», зб. «Веселка»).
- Поетична творчість Наталі Лівницької-Холодної: основні мотиви збірок празького періоду: «Вогонь і попіл», «Сім літер».
- Лірика Наталі Лівницької-Холодної заокеанського періоду: «Поезії старі й нові», «Перекотиполе», «Остання дія».
- Лірика закарпатських поетів-пражан. І. Ірлявський (Рошко): зб. «Голос Срібної землі», «Моя весна», «Вересень», «Брості».
- І. Колос (Кошан). Стан дослідження творчості. Зб. «Молоді мої дні»: мотиви, стильова специфіка.
- Методика вивчення біографії митця. Презентація життєпису письменника.
- Виразне читання поетичних творів.
- Конкурс виразного читання поетичних творів.

4 курс

Назва дисципліни	Інтермедіальні студії
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	Четвертий
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Український літературний процес; історія світової літератури; історія та культура України
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	лекції та практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

студент повинен знати:

- специфіку художньої літератури як виду мистецтва;
- основні етапи розвитку інтермедіальних студій;
- особливості взаємозв'язку літератури і музики;
- прояви взаємодії літератури і візуальних видів мистецтв (живопису, скульптури, архітектури);
- взаємозв'язок літератури та театру, літератури та кіно.

уміти:

- здійснювати аналітичний огляд наукових досліджень щодо проблем інтермедіального аналізу художнього твору;
- проводити науково-дослідницьку роботу в галузі інтермедіального аналізу творів різних жанрів;
- здійснювати компаративний аналіз.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Предмет і завдання спецдисципліни. Література та інші види мистецтва. Поняття про інтермедіальність як явище мистецтва. Теоретичні аспекти інтермедіального аналізу. Основні категорії інтермедіальності. Взаємодія літератури та візуальних видів мистецтв (живопису, скульптури, архітектури). Взаємозв'язок музики і літератури. Література й театральне мистецтво. Кінематограф і література: кіноінтерпретація художнього твору та кінематографічний стиль у літературі.

Назва дисципліни	Мала проза письменників-шістдесятників
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	Четвертий
Семестр	Осінній /весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Український літературний процес, вступ до літературознавства
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	лекції та практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

студент повинен знати:

- загальні тенденції літературного процесу другої половини ХХ ст.,
- жанрово-стильове розмаїття малої прози зазначеного періоду;
- роль шістдесятників у процесі оновлення жанрів малої прози;
- основні здобутки письменників-шістдесятників

уміти:

- проводити науково-дослідницьку роботу в галузі аналізу творів малих епічних жанрів;
- писати наукові доповіді, виголошувати їх;
- рецензувати наукові праці;
- проводити типологічні зіставлення та системний аналіз художнього твору.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Предмет і завдання спецдисципліни. Суспільно-політичні умови розвитку літератури в другій половині ХХ ст. Особливості розвитку малої прози. Місце прозаїків-шістдесятників в українському літпроцесі. Психологізм та ліризм новелістики Григора Тютюнника. Біографія та світобачення письменника. Галерея образів у прозі митця. Проблематика та поетика новели «Дивак». Методи аналізу новели "Три зозулі з поклоном". Тематичне та стильове розмаїття малої прози Євгена Гуцала. Психологічна функція пейзажу в новелістиці прозаїка. Проблема "вічних цінностей" в оповіданнях Є. Гуцала. Майстерність письменника в розкритті дитячої психології. Художні особливості новелістики Василя Симоненка. Традиції і новаторство в малій прозі автора. Проблематика новел письменника. Особливості поетики оповідань Валерія Шевчука. Фольклорно-міфологічна основа, притчевість та філософська наповненість малої прози письменника. Ідейно-художня своєрідність малої прози Володимира Дрозда. Життєвий і творчий шлях письменника. Новаторський характер прози В. Дрозда. Художня умовність як одна з прикметних ознак творчого доробку митця. Новелістика Н. Бічуї. Мала проза М. Вінграновського та Р. Іваничука.

Назва дисципліни	Прозова майстерня й техніки сторітелінгу
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Гаврилов Сергій. Всі крапки над «і»сторією. Сторітелінг для сценаристів, письменників та блогерів. Київ: Rabulum, 2019. Золотковська Таїс. Пиши. Легкий шлях від ідеї до книжки. Київ, 2018. 272 с. Лівін Марк. Сторітелінг для очей, вух і серця. Київ: Наш формат, 2020. 184 с. 296 с. Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. Маєр Д. WORKFLOW. Практичний посібник до творчого процесу. Київ: ArtHuss, 2022. 304 с. Сторр Вілл. Наука сторітелінгу. Чому історії впливають на нас і як ними впливати на інших. Київ: Наш формат, 2022. 224 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу словесного мистецтва, уміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості в процесі навчання, формувати національно свідому особистість, здатну на власну національну самоідентифікацію.
- здатність застосовувати знання із словесної майстерності в професійній діяльності;
- здатність володіти критичним мисленням, творчо використовувати знання із специфіки словесного самовираження в процесі розв'язання соціальних і професійних завдань;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її в професійній діяльності.
- здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- уміння володіти культурою мислення, логічно, аргументовано будувати усне й письмове висловлення;
- знання основних прийомів написання різножанрових текстів;
- вміння користуватися різними техніками художнього письма й інструментами сторітелінгу;
- вміння створювати структуру й логіку оповіді, використовуючи художній інструментарій відомих письменників;

- вміння редагувати різні типи текстів: від дописів у соціальних мережах до медіатекстів і книжок.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Словесне самовираження та його специфіка.
- Тема 2. Творча лабораторія письменника-прозаїка.
- Тема 3. Поетика епічних творів.
- Тема 4. Від оповідання до роману: особливості структури тексту в різних жанрах.
- Тема 3. Сучасні тренди в мистецтві та їхній вплив на оновлення художніх форматів прози.
- Тема 4. Техніки художнього прозописьма.
- Тема 5. Література нон-фікшн та її специфіка.
- Тема 6. Сучасні книговидавництва. Книжковий маркетинг. Основні інструменти просування сучасної книжки. Кейси успішних авторів-прозаїків.
- Тема 7. Блогерська діяльність письменника: специфіка самовираження в інтернет-просторі.

Назва дисципліни	Текстологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства; український літературний процес.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	лекції та практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Студент повинен **знати:**

- термінологічний апарат сучасної текстології;
- основні етапи й напрямки розвитку текстологічних досліджень;
- завдання і принципи роботи сучасної текстології;
- основні поняття й методи вивчення історії тексту (генеза й етапи роботи над текстом літературного твору, дотекстовий і текстовий етап в історії твору, до- і післяпублікаційний етап в історії тексту твору, джерела й причини спотворень тексту);
- основи едиції (типи і види видань, етапи видавничої підготовки, принципи укладання і технології видання);
- основні поняття генетичної критики.

Уміти:

- провадити текстологічне дослідження літературних творів;
- використовувати в літературознавчих дослідженнях архівні матеріали;
- здійснювати наукове й художнє редагування тексту, коректуру;
- здійснювати едиційну підготовку тексту;
- використовувати текстологічні й джерелознавчі матеріали у процесі інтерпретації літературних творів та вивчення історії літератури.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Текстологія як теоретико-літературна дисципліна.
- Історія текстологічних студій.
- Українська текстологічна думка.
- Генетична критика.
- Текстологічна робота редактора. Наукова едиція. Основний текст та етапи роботи з ним. Варіанти та редакції тексту.
- Атрибуція й аттетаза тексту.
- Текстологічний підхід до вивчення спадщини українських класиків.

Назва дисципліни	Поетична творчість Петра Скунця
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	1. Ігнатович О. Синхромія: монографія. Ужгород, 2019. 296 с. 2. Ігнатович О. Творчість Петра Скунця: на перехресті епох. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. Ужгород, 2022. №2 (48) С.12-18; Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач:

- *Уміє оперувати* базовими категоріями та поняттями спеціальності.
- *Уміє* ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- *Знає й розуміє* систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміння застосовувати ці знання в професійній діяльності
- *Застосовує* різні види аналізу й інтерпретує твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- *Здійснює* лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Епоха шістдесятництва – історичний та мистецький аспекти.

Тема 2. Рання творчість Петра Скунця.

Тема 3. Поетика збірки «Полюси Землі».

Тема 4. Філософські мотиви збірки «Погляд».

Тема 5. Художня своєрідність поеми Петра Скунця «На границі епох».

Тема 6. Громадянські мотиви поеми П.Скунця «Розп'яття».

Тема 7. Перекладацький доробок Петра Скунця.

Тема 8. Поетика книги Петра Скунця «Розрив-трава».

Тема 9. Ідейно-художня своєрідність збірки Петра Скунця «Сейсмична зона».

Тема 10. Збірка Петра Скунця «Спитай себе».

Тема 11. Книга вибраного Петра Скунця «Один» – проблематика, поетика.

Тема 12. Мотиви поезії П.Скунця останнього періоду.

Назва дисципліни	Етнопсихологічні аспекти міфології
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Український і світовий фольклор, Психологія
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	<p>Монографії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Монографія. Ужгород: Рік-У, 2021. 512 с. 2. Тиховська О. Українська народна чарівна казка: психоаналітичний аспект. Монографія. Видання друге, доповнене. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2023. 416 с. 3. Тиховська О. Замовляння та магичні ритуали як специфічні способи вираження лінгвального та екстралінгвального аспектів комунікації / Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: <i>монографія</i>. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 281-323. <p>Методичні посібники:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Методичний посібник з курсу «Етнопсихологічні аспекти міфології». Ужгород: Вид-во «ПП Данило С.І.», 2011. 52 с. 3. Навчально-методичний посібник «Етнопсихологічні аспекти міфології» (матеріали лекцій). Ужгород: Рік-У, 2020. 82 с. <p>Презентації, наукові публікації</p>
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- завдання, мету, предмет етнопсихології як науки, усвідомлювати її зв'язок з міфологією;
- виявляти у світових міфах архетипні образи та сюжети, бачити їх зв'язок з процесом становлення особистості та людства;
- різновиди міфологічних образів, їх семантику та роль у відображенні української ментальності та психології окремої людини;
- трактування календарної обрядовості крізь призму теорій К.-Г. Юнга, Дж. Фрезера, Е. Нойманна та М. Еліаде;
- що таке архетип Тіні, як він об'єктивується в українській міфології в образах дводушників;
- етнопсихологічну специфіку магичних ритуалів, які супроводжували календарні та родинні свята;
- етнопсихологічну специфіку сюжетів космогонічних міфів.

вміти:

- аналізувати образи, мотиви, сюжетні ходи фольклорних творів крізь призму етнопсихології;
- виявляти в міфологічних текстах функціонування етноархетипів сонця, місяця, зорі, землі, води, тину, змія, гори, каменя, квітки, тура;
- досліджувати семантику демонологічних та анімістичних образів крізь призму психології;
- аналізувати метафізичний вимір просторово-часових уявлень та календарних обрядів в українській дохристиянській міфології;
- виявляти особливості формування людиною в надрах міфологічної свідомості етнопсихологічного знання про душу, безсмертя, жертвоприношення;
- з'ясувати співвідношення язичницького та християнського світоглядів в окремих фольклорних текстах.
- виявляти в міфологічних текстах функціонування екзистенціалів смерті, безсмертя, життя, жертвності, вічності, відповідальності;
- виявляти особливості формування людиною в надрах міфологічної свідомості філософського, морального знання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Зв'язок міфології, етнопсихології та психоаналізу. Архетипи та етноархетипи.
- Тема 2. Етнопсихологічне підґрунтя уявлень про душу та дводушників в українській міфології (відьма, босоркун, упир, вовкун/перевертень, чорнокнижник, гонихмарник, шаркань).
- Тема 3. Етнопсихологічна семантика образів демонів. Чорт та домовик в українській міфології. Демон-помічник на полюванні та диво-рушниця. Лісовик та лісовий чорт у міфологічних оповідях. Етнопсихологічна специфіка образу водяника.
- Тема 4. Етнопсихологічна семантика жіночих міфологічних образів: русалка, мавка, повітруля.
- Тема 5. Етнопсихологічна специфіка антропоморфних образів у фольклорі (Доля, Недоля, Смерть, персоніфіковані образи хвороб).
- Тема 6. Етнопсихологічна специфіка замовлянь та ритуалів, що їх супроводжують.
- Тема 7. Відображення народних уявлень українців про містичні здібності людини в замовляннях та ритуалах, що їх супроводжують.
- Тема 8. Міфологічне підґрунтя різдвяної обрядовості. Образи-символи (карачун, дідух, вогонь, солома, зірка, лнцюг).
- Тема 9. Міфологічне підґрунтя великодньої обрядовості. Образи-символи (паска, писанка, вогонь).
- Тема 10. Етнопсихологічне підґрунтя образів язичницьких богів у колядках, легендах, казках тощо.

Назва дисципліни	Інструменти штучного інтелекту в діяльності філолога
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	четвертий
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Аналіз художнього твору Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Маєр Д. WORKFLOW. Практичний посібник до творчого процесу. Київ: ArtHuss, 2022. 304 с. Богосвятська А.-М. Нейромережі для творчих педагогів: 50 інструментів ШІ для рішення освітніх завдань URL: https://bogosvyatska.com/ матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу словесного мистецтва, уміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості в процесі навчання, формувати національно свідому особистість, здатну на власну національну самоідентифікацію.
- здатність застосовувати знання із критичного мислення в професійній діяльності;
- здатність володіти критичним мисленням, творчо використовувати знання із інструментів штучного інтелекту в роботі філолога;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її в професійній діяльності.
- здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- уміння володіти культурою мислення, логічно, аргументовано будувати усне й письмове висловлення;
- знання основних нейромереж та вміння застосовувати їх в діяльності філолога;
- знання різних інструментів ШІ в роботі філолога.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Основи штучного інтелекту та його застосування у філології.
- Тема 2. Етика використання ШІ: авторські права, плагіат, проблеми заміщення людської праці.
- Тема 3. Інструменти нейромереж для роботи з текстами.

- Тема 4. Інструменти ШІ для дослідницької діяльності. Літературознавчий аналіз із використанням ШІ.
- Тема 5. Використання ШІ для створення текстового контенту
- Тема 6. Викладання філологічних дисциплін із використанням ШІ. Інтеграція нейромереж у викладацьку діяльність
- Тема 7. Штучний інтелект у креативному письмі: від генерації ідей до завершення тексту.

Назва дисципліни	Кіносценарій як літературна творчість
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	4
Семестр	Осінній/весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: 1. Безклубенко С. Д. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв. Київ: Альтерпрес, 2004. 328 с. 2. Брюховецька Л. І. Література і кіно: проблеми взаємин : Літ.-критич. нарис. Київ: Рад. письменник, 1988. 183 с. 3. Дубініна О. Екранізація літературного твору: специфіка інтермедіального перекодування. <i>Література на полі медій</i> : збірник наукових праць / ред. Т.І. Гундорова, Г.М. Сиваченко. Київ : Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка, 2018. С. 415–445. 4.Ілленко Ю. Парадигма кіно. Київ: Абрис, 1999. 416 с. 5.Ткаченко А. Кіноепопея про Т. Шевченка в освітньому процесі / У співавт., <i>Шевченкознавчі студії</i> . Вип. 1 (24). 2021. С. 102-121 6.Ткаченко Т. Історія української кінолітератури (10 – 80-ті роки ХХ ст.) : Навч.-методич. комплекс. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2004. 23 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси Телеграм-канал «Література і кіно»: https://t.me/literaturakino
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації;
- здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.
- здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності;
- знання основних мистецтвознавчих термінів і понять;
- володіння навичками постійного поповнення базових знань та навичок, здобутих протягом п'ятьох попередніх семестрів;

- вміння застосовувати на практиці навички філологічного аналізу та інтерпретації різножанрових мистецьких текстів;
- вміння застосовувати критичне мислення в освітній діяльності в закладах освіти.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Мета: ознайомити здобувачів з основними прийомами й засобами написання сценаріїв художніх та документальних фільмів, із наявними ресурсами, перспективами опрацювання методик порівняльного аналізу інтермедіального перекодування літературного тексту в кінотекст (насамперед на матеріалі екранізації творів української класичної літератури) та особливостями їх впливу на вироблення сучасного літературно-мистецького освітнього канону. Прагматична мета - стимулювати спроби студентів до написання власних сценаріїв.

Кінематограф як один із найвпливовіших чинників аудіовізуального впливу має кардинально формувати світогляд, систему націоментальних засад, на відчуття власної історії, ідентичності. Тимчасом пересічні українські реципієнти, ба навіть гуманітарії, майже не обізнані з українським кіно, не кажучи вже про відсутність системних знань про наше кіномистецтво, якому вже понад 120 років. Український кіно- і телепростір наповнений переважно чужими фільмами. У мережах інтернету наше кіно також представлене вкрай мало. Дисципліна покликана прислужитися заповненню цих прогалів, зокрема завдяки ознайомленню з основами кіносценарної майстерності, зі здобутками в екранізації творів української літературної класики та в їх проєкції на сучасність. Набуті знання, уміння, компетентності мають відповідати й потребам замовників, адже нині означилась і протилежна тенденція – зростання суспільного запиту на українське кіно та його активне відродження.